

OBSAH

ÚVOD	11
PRIORITY STRATÉGIE ROZVOJA SLOVENSKEJ SPOLOČNOSTI	19
1. VÝVOJ GLOBÁLNEHO PROSTREDIA – KĽÚČOVÝ DETERMINANT STRATÉGIE ..	27
1.1. Globálne inštitucionálne zmeny a modifikácia fungovania štátu a trhu ..	27
1.1.1. Utváranie dominantného postavenia a vplyvu TNK	28
1.1.2. Rekonfigurácia a modifikácia funkcií štátu	31
1.2. Charakter globálnej krízy a jej historické korene	33
1.3. Globálna kríza a nazreté rozpory civilizácie	35
1.4. Kritická miera rozporov v zhodnocovacom procese kapitálu	38
1.5. Bublina konkurencieschopnosti a inštitucionalizovaný morálny hazard ..	44
1.6. Krízová a pokrízová adaptácia	46
1.7. Premeny svetového politického systému	53
1.8. Strategické smerovanie transformácie Európskej únie	57
1.9. Výzvy globálneho prostredia a strategická priorita konkurencieschop- nosti Slovenska	62
ZÁVERY	67
2. ÚLOHY ŠTÁTU PRI ROZVOJI SPOLOČNOSTI	69
2.1. Vonkajšie a vnútorné determinanty novej úlohy nášho štátu v 21. storočí	69
2.1.1. Globalizácia a jej vplyv na meniace sa úlohy štátu	69
2.1.2. Ďalšie faktory determinujúce meniacu sa úlohu štátu v súčasnej spoločnosti	74
2.1.3. Potreba dobudovania štátu ako garanta „právneho štátu,“ ochrany a bezpečnosti	88
2.1.4. Redefinovanie štátu z pohľadu vývojových trendov verejnej správy vo svete	94
2.2. Ciele, princípy a nástroje skvalitňovania pôsobenia štátu v modernej slovenskej spoločnosti	99
2.2.1. Východisková situácia	100
2.2.2. Základné východisko skvalitňovania pôsobenia štátu – princípy moderného európskeho „vládnutia“ („Governance“)	106
2.2.3. Nástroje skvalitnenia fungovania štátu	108
ZÁVERY	148
3. TENDENCIE VO VÝVOJI POLITICKÉHO A PRÁVNEHO SYSTÉMU	155
3.1. Politický systém Slovenskej republiky	156
3.1.1. Zahraničná politika Slovenskej republiky a meniace sa medziná- rodné prostredie	156
3.1.2. Vnútorné prostredie a formovanie slovenskej politiky	166
3.2. Stratégia v tendencii vývoja právneho poriadku Slovenskej republiky a jej priority	192
ZÁVERY	217
Príloha 3.1	221

4. STRATÉGIA ROZVOJA SLOVENSKEHO HOSPODÁRSTVA	224
4.1. Vývojové trendy vo vonkajšom prostredí slovenského hospodárstva ..	226
4.1.1. Dôsledky ekonomickej recesie a svetový ekonomický výhľad ..	227
4.1.2. Európsky integračný proces a jeho vplyv na Slovensko	230
4.2. Úlohy stratégie hospodárskeho rozvoja a možnosti ich realizácie	238
4.2.1. Výsledky vyrovnávania úrovne slovenského hospodárstva s úrovňou vyspelých európskych krajín	238
4.2.2. Aké možnosti má Slovensko v časovom horizonte stratégie na priblíženie k výkonnosti EÚ 15	240
4.2.3. Stratégia ako priesečník stanovenia rozvojových cieľov, zdrojov a možností hospodárskeho rastu	244
4.3. Stav verejných financií, ich problémy a úlohy pri uskutočňovaní stratégie	249
4.3.1. Hlavné výzvy pre verejné financie v strednodobom časovom horizonte	250
4.3.2. Konsolidácia verejného rozpočtu	252
4.3.3. Dlhodobé problémy verejného sektora na Slovensku	254
4.4. Využívanie zdrojov zo spoločného rozpočtu Európskej únie	259
4.5. Využívanie finančných trhov na realizáciu stratégie	262
4.6. Využívanie pracovných síl a trhu práce pre udržateľný hospodársky rast a zvyšovanie životnej úrovne	265
4.6.1. Riziká nesúladu pri nadväznosti defenzívnej a ofenzívnej stratégie	266
4.6.2. Očakávame tesnejší vzťah medzi vývojom výkonu a vývojom zamestnanosti	267
4.6.3. Realitou bude štrukturálny, neskôr možno aj všeobecný nedostatok pracovných síl	269
4.6.4. Nová segmentácia trhu práce. Flexibilita je žiaduca pre všetky segmenty	272
4.7. Rola a vývoj priamych zahraničných investícií, hospodárska politika ovplyvňujúca ich pôsobenie na Slovensku	278
4.7.1. Význam PZI v ekonomike SR pred vypuknutím globálnej krízy a najnovšie tendencie vo svetových tokoch PZI	278
4.7.2. Slovensko ako lokalita pre zahraničné investície – čo sa zmenilo v podmienkach globálnej finančnej krízy?	280
4.7.3. Komparatívne výhody a nevýhody Slovenska z hľadiska zahraničných investícií	281
4.7.4. Čo by štát mal urobiť na podporu investícií	284
4.8. Kvalitatívne štrukturálne zmeny v etape stratégie s osobitným zreteľom na domáci podnikateľský sektor	287
4.8.1. Hospodárskopolitické opatrenia na podporu podnikania v období recesie a v prvom období obnovy hospodárskeho rastu	288
4.8.2. Kvalitatívne štrukturálne zmeny ako súčasť naplňovania konvergenčnej stratégie a možná účasť domácich podnikov na ich realizácii	289
4.8.3. Možnosti domácich podnikov prispieť k realizácii štrukturálnych zmien	294
4.9. Príležitosti budúceho trhu a využitia výsledkov výskumu	299
4.9.1. Konkurenčná schopnosť slovenského spracovateľského priemyslu závisí od novej technologickkej paradigmy	300
4.9.2. Možnosti rozvoja chemického priemyslu	303
4.9.3. Významné postavenie automobilového priemyslu	305
4.9.4. Novou šancou sa stáva strieborná ekonomika	309

6.6. Bývanie ako dôležitá súčasť kvality a udržateľnosti života	482
6.7. Inklúzia sociálne vylúčených a marginalizovaných skupín	493
ZÁVERY	503
Príloha 6.1	510
7. ZABEZPEČENIE UDRŽATEĽNÉHO A BEZPEČNÉHO ROZVOJA	512
7.1. Stratégia rozvoja poľnohospodárstva	515
7.2. Stratégia rozvoja lesníctva	528
7.3. Vodné hospodárstvo	538
7.4. Ochrana ovzdušia	544
7.5. Odpady a odpadové hospodárstvo	549
7.6. Doprava	555
7.7. Energetika	559
ZÁVERY	568
8. STRATÉGIA REGIONÁLNEHO A ÚZEMNÉHO ROZVOJA SLOVENSKA	570
8.1. Stratégia regionálneho rozvoja	570
8.1.1. Definovanie regionálneho problému a jeho riešenie rozvojovým procesom	570
8.1.2. Regionálny rozvoj a jeho strategické priority	594
8.2. Stratégia územného (sídelného) rozvoja	609
8.3. Stratégia rozvoja regionálnej a lokálnej verejnej správy na Slovensku	616
ZÁVERY	625
Literatúra	633
Zoznam použitých značiek	653
ZHRNUTIE	655